

1. L' IDEARI.

Davant la perspectiva d'analitzar la vida cultural de Sabadell, tant pel que respecte la seva realitat actual com les línies de treball de futur, hom no pot abstraure's a determinades reflexions prèvies a qualsevol presa de posició. Reflexions que fan referència al substrat ideològic i polític del grup de govern de la ciutat, reflexions que tenen en compte el context social, econòmic i cultural de la ciutat i reflexions que es situen dins l'actual estructura jurídico-constitucional del nostre país.

Tot plegat ens indica que les polítiques culturals no poden realitzar-se prescindint d'un seguit de realitats, objectives i subjectives, que configuren l'ideari bàsic de treball.

1.1. ELS COMPROMISOS IDEOLÒGICS I POLÍTICS.

Avui en dia parlar de cultura implica parlar de l'ésser humà i de la societat on viu. La idea de desenvolupament cultural mesura el progrés d'una comunitat a partir de l'evolució coherent de la seva pròpia identitat i ens obliga a observar la realitat cultural d'una manera forçosament complexa i interactiva.

Cultura ho és tot, i a falta de divisions operatives que acotin els paràmetres concrets on insertar tota política cultural, parlar-ne implica obrir un diàleg al voltant del conjunt d'activitats de la persona i de la societat.

Parlar de política cultural, aleshores, és parlar d'un conjunt global de polítiques entre les quals sovint no ha existit un diàleg ordenat i de mutu enriquiment.

A Sabadell, el disseny d'un pla estratègic de cultura ens obliga a parlar d'urbanisme, de serveis socials, d'educació i en general de totes aquelles àrees de treball a partir de les quals s'ha convingut d'organitzar l'acció de govern.

Però parlar de cada una d'aquestes àrees podria resultar poc operatiu perquè en definitiva el treball de cadascuna respon, d'altra banda, als mateixos objectius que justifiquen l'existència d'un departament de cultura.

Hem de parlar, doncs, dels diversos elements que configuren el marc de treball a partir del qual s'afronta el disseny global de la ciutat, elements, molts dels quals, consubstancials al mateix desenvolupament jurídic i constitucional de la nostra societat.

a. La construcció de l'estat social de dret.

a.1. La democràcia i la participació.

Els ajuntaments son una peça clau per consolidar la democràcia. La gestió transparent, l'accés de tots els ciutadans a la informació, afrontar els reptes de la participació, son conceptes universals que cada ciutat ha de dotar de continguts concrets.

El progrés cultural de la ciutat, i el treball que puguem realitzar des dels departaments de cultura, depèn dels avenços en aquests principis fonamentals.

a.2. L'assistència social i sanitària, la plena escolarització, el dret a l'habitatge, el treball.

Son els fonaments de l'edifici cultural.

Les polítiques culturals no poden abstraure's d'una realitat superior que les condiciona, les facilita o les dificulta.

L'Ajuntament no pot resoldre molts d'aquests problemes, però ha d'afrontar-los, i interactuar amb les institucions competents, com a prioritats bàsiques a partir de les quals serà possible avançar cap als grans objectius de futur.

b. El creixement socio-econòmic de la ciutat.

Cada cop amb més intensitat constatem que el progrés de la ciutat ve determinat pel seu creixement socio-econòmic. Ja han passat els temps en què pensàvem que el conjunt de l'acció pública podria solucionar per si mateix la problemàtica d'una societat que viu en el desequilibri i que genera diferències. Precisament perquè es tracta de diferències estructurals i no pas conjunturals, el paper de l'Administració ha de dirigir-se amb creixent intensitat a redistribuir indirectament les plus-vàlues que generen els sectors econòmics de la ciutat.

Establir espais de diàleg permanent amb empresaris, dignificar i millorar la ciutat, especialment des del punt de vista de les infraestructures i les comunicacions, per tal d'incrementar la seva capacitat per atraure inversions, planificar un correcte equilibri entre el creixement industrial i el sector dels serveis, són algunes de les accions que defineixen i caracteritzen els moderns objectius de les Administracions locals.

Tot plegat, té una importància cabdal per el desenvolupament de la cultura, tant des del punt de vista de la credibilitat i el consum cultural local, com en la perspectiva de l'increment de les inversions i la corresponsabilitat social en els afers culturals i artístics.

c. La qualitat de vida. La ciutat educadora.

L'increment de la qualitat de vida és un concepte d'evidents connotacions culturals. És la progressiva qualificació dels serveis bàsics.

Una política urbanística que dignifiqui l'habitatge i els espais urbans comunitaris, que racionalitzi la ciutat i la faci habitable. Una política de renovació pedagògica que millori l'ensenyament i l'adeqüi a les necessitats i a les exigències del futur. Una política sanitària que es fonamenti en la prevenció i l'assistència primària. Una política d'informació que faciliti el diàleg del ciutadà amb l'univers institucional que el rodeja. Una política de seguretat ciutadana que potenciï l'increment del civisme i la corresponsabilitat entre els ciutadans.

La ciutat és l'espai idoni per a millorar els nivells de qualitat de vida i la ciutat educadora apareix com una idea força, que emmarca el conjunt d'accions particulars i transversals que l'han de fer possible.

El conjunt d'accions municipals realitzades amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida a Sabadell, afecta directament i globalment la dimensió cultural de la ciutat i el treball directament vinculat a la gestió de la cultura es troba clarament afectat pels progressos en aquest terreny.

d. La identitat ciutadana.

Una ciutat pot esdevenir un simple concepte administratiu si no té una identitat singular que l'expliqui i la personalitzi.

La identitat local, expressada essencialment a través dels valors simbòlics del patrimoni, vehicula la ciutat com una unitat a partir de la qual el ciutadà pot esdevenir subjecte directe i actiu de les seves potencialitats.

La ciutat amb identitat, pot generar solidaritat i generositat, condicions necessàries per a socialitzar plus-vàlues individuals i per revertir a la societat els beneficis econòmics que genera la mateixa ciutat.

Cal entendre el patrimoni de manera ampla i transversal. No inclou únicament els continguts inventariables de la història. Cal introduir-hi els símbols intangibles, la història oral, els costums a partir dels quals s'organitza i expressa la ciutat.

Però, a més, les accions de la nostra contemporaneïtat, esdevenen patrimoni real de tal manera que la construcció d'una identitat ciutadana ve determinada també per l'actuació dels signes diferencials d'una comunitat: el seu mobiliari urbà, les xarxes informatives, la cultura administrativa, l'estructura comercial.

L'increment de la identitat sabadellenca ha de ser un objectiu global de cadascun dels diferents sectors actius de la ciutat.

e. La cultura és un discurs de transversalitat.

La cultura no pot dissociar-se de la globalitat d'elements que configuren la vida municipal i, per tant, totes i cadascuna de les àrees de gestió en què puguem dividir l'acció de govern municipal són, d'alguna mesura, àrees de cultura.

Certament, la política cultural entesa com l'administració del patrimoni, dels equipaments i dels programes de suport i promoció de la cultura, té una especificitat concreta i cada cop més important. Però aquest és simplement un aspecte de la vida cultural.

Cada acció municipal, cada acte de la societat civil i dels sectors econòmics de la societat té una gran connotació cultural.

La gestió urbanística, la gestió econòmica i fiscal, el món de l'esport, les accions en el camp de la participació, dels serveis socials i la sanitat, i evidentment tot allò que des del municipi es pugui aportar a la renovació i a l'increment de la qualitat de l'ensenyament, tenen una intencionalitat cultural que cal abordar amb coneixement i amb una direcció única.

1.2. CONSIDERACIONS GENERALS I PARTICULARS SOBRE SABADELL.

Les polítiques culturals no poden abstraure's d'un context general que les condiciona i les justifica. Però no es tracta solament de remarcar l'existència d'un marc polític i ideològic dins el qual poder situar una determinada estratègia cultural. La mateixa realitat cultural té unes dinàmiques particulars que cal tenir molt presents per tal d'articular una política coherent i adequada.